

Силабус
навчальної дисципліни
Основи наукових досліджень
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма

Спеціальність 061 Журналістика, 014 Середня освіта
Предметна спеціальність 06. Журналістика
Галузь знань 03 Гуманітарні науки, 014.01 Українська мова і література

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Викладач Марина Богданова
Посилання на сайт <http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit>
Контактний телефон 0957753446
E-mail викладача: mishukmarina36@gmail.com
Графік консультацій **четвер, 11.00-12.00**

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90	16	16	66	екзамен

Семестр: (1 семестр)

Мова навчання: українська

Ключові слова: Методи дослідження, академічна доброчесність, академічне письмо.

Мета та завдання курсу:

Мета курсу полягає у вивченні найактуальніших принципів наукової творчості та надання студентам уявлення про специфіку науково-дослідної діяльності, загальної методології наукової творчості, що має реалізуватися протягом їхнього навчання під час написання тез, статей, курсових та бакалаврських робіт.

Завдання курсу:

- формування наукового світогляду, оволодіння методологією і методами наукового дослідження;
- розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів у вирішенні практичних завдань;
- надання інформації про академічну доброчесність;
- запобігання проявів плагіату;
- прищеплення студентам навичок самостійної науково-дослідницької діяльності;
- розвиток ініціативи, здатності застосувати теоретичні знання у своїй практичній роботі;
- залучення найздібніших студентів до розв'язання наукових проблем, що мають суттєве значення для науки і практики;
- розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутнього фахівця;
- створення та розвиток наукових шкіл, творчих колективів, виховання у стінах вищого навчального закладу резерву вчених, дослідників, викладачів.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української й англійської мов, теорії та історії української літератури в закладах середньої освіти, практиці навчання української й англійської мов і викладання української літератури.</p> <p>ФК 9. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>ФК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>ФК 11. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.</p> <p>ФК 16. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.</p> <p>ФК 17. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення</p>	<p>ПРЗ 1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української й англійської мов і української літератури.</p> <p>ПРЗ 2. Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їх реалізації.</p> <p>ПРЗ 3. Знає основні функції й за-кони розвитку мови як суспільного явища, різномірневу (системну) організацію української й англійської мов та їх норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРЗ 4. Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національної літератури, художні твори класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p> <p>ПРУ 1. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.</p> <p>ПРУ 3. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанровостильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.</p> <p>ПРУ 4. Володіє навичками атри-буції, розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.</p> <p>ПРУ 5. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.</p> <p>ПРУ 6. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування</p>

сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	духовного світу юного покоління громадян України. ПРУ 7. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту. ПРК 1. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.
--	---

Зміст курсу:

Тема 1. Академічна доброчесність у закладах вищої освіти

Академічне письмо і шкільне письмо: специфіка понять. Специфіка опанування навичок якісного академічного письма. Спільне й відмінне в поняттях «плагіат», «академічний плагіат». Причини студентського плагіату. Необхідні передумови роботи з науковою літературою щодо запобігання академічного плагіату, обману.

Тема 2. Сутність, предмет та метод наукових досліджень Загальні принципи і загальна методика науки

Предмет та поняття про науку, її сутність, історичні аспекти розвитку. Процес пізнання, його види та структура, понятійний апарат, зміст і функції науки. Наука як система знань, закономірності її розвитку. Гіпотеза, докази та формування теорій. Класифікація науки, взаємозв'язок між: трьома розділами наукового знання: природознавством, суспільними (соціальними) науками і філософією. Організація наукової діяльності в Україні та в вищих навчальних закладах. Наукові школи, їх головні ознаки.

Тема 3. Організація наукової, творчої діяльності.

Організація творчої діяльності. Психологія наукової творчості. Ділове спілкування. Ділове листування. Ділова розмова по телефону. Особистий архів.

Тема 4. Організація науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах.

Загальна схема наукового дослідження. Організація та планування наукового дослідження. Організація науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах. Організація науково-дослідної роботи. Логіка наукового дослідження. Форми науково-дослідницьких робіт.

Тема 5. Основи методології науково-дослідної роботи.

Методи наукового дослідження. Загальне поняття “метод наукового дослідження”. Традиційні методи (описовий, порівняльний, порівняльно-історичний, гіпотетико-дедуктивний метод). Новітні методи у філології та педагогіці. Місце експерименту в науковій діяльності.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Наукова інформація та її використання в науковому дослідженні. Поняття про наукову інформацію. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі. Техніка роботи зі спеціальною літературою.

Тема 7. Порядок підготовки рукопису наукового твору.

Форми презентації результатів наукових розвідок. Реферат, статті у наукових виданнях, тези. Курсова, бакалаврська, магістерська роботи як наукові дослідження. Загальні вимоги до наукових робіт різного рівня. Композиція роботи: історія питання, цитування, посилання на джерела, бібліографія.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		50	100
Практичні заняття	36		
Самостійна робота (бесіда за запропонованими темами для самостійного опрацювання)	9		
Самостійна робота (напам'ять)	5		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен:	50		

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	відмінно
Практичне заняття 1	0,5	1,5	2	6
Практичне заняття 2	0,5	1,5	2	6
Практичне заняття 3	0,5	1,5	2	6
Практичне заняття 4	0,5	1,5	2	6
Практичне заняття 5	0,5	1,5	2	6
Практичне заняття 6	0,5	1,5	2	6
Максимальна кількість набраних балів	5	15	20	36

Таблиця 3. Розподіл набраних студентом балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	Відмінно
Екзамен: Аспекти оцінювання				
Повнота розкриття теми: аналіз, порівняння і критичне	5	8	10	15

узагальнення, знання історії літературного процесу				
Адекватність наведених прикладів, знання художніх текстів	5	8	10	15
Аргументованість, логічність й послідовність відповіді, адекватне використання термінології науки; переконливість викладу	3	5	8	10
Знання світового контексту, культурного й історичного аспектів	3	5	8	10
Максимальна кількість набраних балів	16	26	36	50

Таблиця 4. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
39-50	відмінно	зараховано	A (відмінно)
32-38	добре		B (добре)
26-31			C (добре)
21-25			D (задовільно)
14-20	задовільно		E (задовільно)
8-13	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-7	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 5. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
--	-------------------------------	-----------------------

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	Добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64	Задовільно		D (задовільно)
50-57			E (задовільно)
35-49	Незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел:

Базова література

1. Академічне письмо: навчальний посібник/ Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий : Кривий Пір, 2019. 130 с. URL : file:///C:/Users/Igor/Desktop/ОНД/Посібник%20Академічне%20письмо.pdf
2. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/65715.html>
3. Ковальчук В.В., Л.М. Моїсєєв Основи наукових досліджень: навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: ВД «Професіонал», 2004. 208 с.
4. Мазур О.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищих навч. заклад. філол. спец. / О.В. Мазур, О.В. Подвойська, С.В. Радецька. Вінниця: Нова Книга, 2013. 120 с. URL: <http://novaknyha.com.ua/downloads/pdf/589.pdf>
5. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для вузів. К.: 2000. 260 с.
6. Стадніченко О.О., Мацегора І.Л. Основи наукових досліджень та інформаційна культура студентів: навчальний посібник. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2009. 190 с.
7. Ткаченко, А.О. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства) : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. з гуманіт. спец. філологія, журналістика, літературна творчість. 2.вид., випр. і доп. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.

Допоміжна література

1. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL :file:///C:/Users/Igor/Desktop/ОНД/доброчесність.pdf
2. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.2007 р. № 423. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/70480578> «письма». URL:
<http://www.saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pysma> Eng/about

3. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: посібник. К.: 2004. 208 с.
4. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вузів. К.: Слово, 2003. 240 с.
URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html><https://sites.google.com/site/ondpereklad2012/home/lekcija-2>
5. Холод О. Методологія досліджень соціальних комунікацій: підручник. Львів: ПАІС, 2014. 280 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ (www.bdpu.org/library)
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>)